

Vereniging Oud Edam- Jaarverslag 2023

Vereniging en bestuur

Leden

- Aantal leden per 1 januari 2023: 728.
- Nieuwe leden in 2023: 38
- Opzegging door overlijden of verhuizing: 37
- Geroyeerd i.v.m. herhaald niet betalen: 7
- Aantal leden per 1 januari 2024: 722.

De jaarvergadering 2023 werd gehouden op dinsdag 16 mei 2023.

Op 19 oktober 2023 was er een extra, zij het korte Algemene Ledenvergadering i.v.m. een statutenwijziging. Deze wijziging betrof een aanvulling op de onderwerpen leden van verdienste (geen nieuwe ereleden meer) en klimaat. Voor details verwijzen we u naar de [notulen van deze vergadering](#).

Bestuur

Na 17 jaar trouwe dienst als bestuurslid en hoofdredacteur van ons Periodiek, verlaat Wim de Wolf het bestuur. De vereniging en het bestuur zal zijn scherpe inbreng, inspiratie en vrolijkheid zeker missen. Marleen Jongens en Jan Visser treden aan.

Activiteiten voor leden

Op 26 maart was er een middag voor bewoners van het Boerenbuurtje. Gerro de Boer gaf een presentatie over de geschiedenis van het Boerenbuurtje. Vereniging Oud Edam heeft een steentje bijgedragen door het boekje “Boeren in en rond Edam” met korting aan te bieden. Deze middag heeft ook nog eens vier nieuwe leden opgeleverd.

In samenwerking met het Edams Museum zijn er twee rondleidingen voor leden georganiseerd bij tentoonstellingen in het Museum en wel op 17 april (“Hortus Conclusus-W.O.J. Nieuwenkamp”) en 10 juli (“Tot het drooghouden van Landen” over waterhuishouding).

Op zaterdag 30 september was het uitstapje naar Oudewater. Helaas waren er minder aanmeldingen dan anders, maar de sfeer was er niet minder om.

Statutenwijziging

De statutenwijziging, die op de ledenvergadering van 19 oktober 2023 door de leden is goedgekeurd, is op 28 november 2023 van kracht geworden en staat op de website.

Huisvesting

Ook in 2023 heeft het bestuur zich actief beziggehouden met het vinden van betaalbare huisvesting. Helaas nog zonder concreet resultaat. Een ruimte in het pand aan Voorhaven 129 behoort nog steeds tot de mogelijkheden.

Betrokkenheid en samenwerking

- Bezoeken vergaderingen Wijkraad Breed Edam
- Samenwerking belanghebbenden Volkstuinen Zuidervesting
- Samenwerking omwonenden Baandervesting/ Baanstraat
- Samenwerking Edams Museum
- Samenwerking Stichting Behoud Waterland
- Samenwerking erfgoedvereniging Bond Heemschut

Boekuitgave en Periodiek

Kroniek van Edam

Het boek van Frans Kuiper “Edam, Kroniek van een Zuiderzeestad” is op 19 oktober feestelijk gepresenteerd. Nogmaals hulde voor Frans Kuiper en Robert Lammers, die de beeldredactie heeft verzorgd.

De uitgave was een groot succes. Al in december was de eerste oplage uitverkocht en is een tweede druk in gang gezet.

Kaasboek

Er is veel overleg geweest met de Stichting Kaasmarkt Edam over een herdruk van het boek over de Edammer kaas, “Hoe de Edammer de wereld veroverde”. In gezamenlijk overleg is besloten om geen herdruk te bestellen, aangezien dit te hoge kosten met zich mee zou brengen.

Periodiek

Het Periodiek is eenmaal verschenen, en wel in december.

De Stad en haar omgeving

Volkstuinen Zuidervesting

In januari speelde de verkoop van het volkstuinencomplex aan de Zuidervesting. Het bestuur heeft een brief in ferme taal aan het gemeentebestuur gestuurd. Deze brief is ook als nieuwsbrief gedeeld met de leden. Naar aanleiding van deze brief zijn verschillende gesprekken gevoerd met de gemeente. Sindsdien is het bestuur vaker in gesprek met de locoburgemeester (als afgevaardigde van het college) en de voorlichter van de gemeente.

Het bestuur heeft juridisch advies ingewonnen of het college van B & W rechtmatig heeft gehandeld door de eigenaar van de grond toe te staan een haalbaarheidsonderzoek naar bebouwing in te stellen. Formeel is dit mogelijk. Het bestuur vroeg zich ook af of het tot een sommatie kon overgaan. Dit is helaas in dit stadium niet mogelijk.

Het bestuur heeft ook contact en nauwe samenwerking met huurders van de tuin, omwonenden, de Wijkraad Breed Edam en andere belanghebbenden onder wie de initiatiefnemers van de posteractie "Alles van waarde is weerloos".

In oktober hebben vier bestuursleden (Marleen, Jan, Alex en Ellen) overleg gehad met een vertegenwoordiging van de tuinen, omwonenden, wijkraad en Joop van Overbeek als adviseur over mogelijke aankoop van het pand van Henk Medik in de Doelenstraat. De gemeenschappelijke conclusie was dat dit niet haalbaar is.

Tuin Speeltoren

In samenwerking met omwonenden en Frank van Dijk van de gemeente heeft het bestuur input gegeven aan de tuin rond de Speeltoren. Die was aan een opfrisbeurt toe. Uitgangspunt was behoud van het bestaande grondplan, omdat dat destijds met zorg ontworpen is om de contouren en pilaren van de O.L. Vrouwekerk aan te geven – een initiatief van Oud Edam. Ideeën voor een herinrichting hebben het niet gehaald. Wel is er gekozen voor extra beplanting.

Hoogstraat

Hoewel onze inbreng inzake de Hoogstraat zich voornamelijk afspeelde in 2019 t/m 2022, heeft de welstands- en monumentencommissie, waarvan ons bestuurslid Peter de Vries deel uitmaakt, achter de schermen goed werk geleverd. Het aanvankelijk door de gemeente goedgekeurde plan, waar het bestuur zich tot aan de Raad van State tegen heeft verzet, is nu toch teruggedraaid. In plaats van een breed twee-onder-een-kap pand op de plek van Markee, dat niet past in de stedenbouwkundige structuur, komen er op die plek nu twee smallere panden die beter in de stedenbouwkundige structuur passen. Voor details verwijzen we u graag naar [het jaarverslag over 2022](#).

Noorderstraat

Op 12 januari hebben bestuursleden Leontien en Peter overleg gehad met de Wooncompagnie voor de nieuwbouw die oude woningen aan de Noorderstraat moeten vervangen. Ook deze locatie valt binnen de

vesting, dus binnen ons aandachtsgebied. De tekeningen zien er goed uit. Er is een goede relatie met de naoorlogse structuur en sprake van een speelse indeling inclusief een parkeervoorziening die uit beeld is. De stedenbouwkundige opzet is op 23 januari in de welstandscommissie geweest en akkoord bevonden.

Groen

Groen is een belangrijk element van onze stad, ook cultuurhistorisch. Onder andere Marleen Jongens houdt zich vanuit het bestuur bezig met het groen. Het hele jaar zijn we actief met het groen in de stad bezig. Om te beginnen de Diaconietuin. Een vaste vrijwilligersgroep werkt maandelijks op een zaterdagochtend om te zorgen dat de tuin er extra aantrekkelijk uitziet. Afgelopen herfst zijn er diverse bollen geplant en dit voorjaar komen er nog meer vaste planten bij (aankleden als vrijwilliger kan altijd, iedereen is welkom). Sinds januari 2024 doet Tuincentrum 't Lokkementje het groot onderhoud, daar zijn we blij mee.

Met de gemeente (Sjoerd Boers en Frank van Dijk) is regelmatig contact. Dit jaar is geregeld dat de vuilnisbakken voortaan door de gemeente worden geleegd. Ook daar zijn we heel blij mee!

Parkeerterrein Singelweg

Tijdens verschillende sessies is met de gemeente (in de persoon van o.a. projectleider Johan Jonk) en buurtbewoners gesproken over de beplanting van het talud dat de auto's vanaf de N247 aan het zicht moet onttrekken. De eerdere wijze van beplanting werkte niet, waardoor de auto's zichtbaar bleven.

Gezamenlijk zijn we tot een plan gekomen. In het voorjaar van 2024 zijn alle planten geplant, we zijn benieuwd naar het resultaat. Belangrijk punt is ook nog de 'aankleding' van het hek vanaf de Singelweg om het zicht op de auto's vanuit de stad te beperken. Daarover wordt nog gesproken, hopelijk wordt dit in het najaar van 2024 aangepakt.

Groen in de stad

Met Juliet en Carla Oldenburger, experts op het gebied van groen erfgoed, is bekeken hoe de binnenstad groener kan worden en hoe de omgeving van de Baandervesting groener en fraaier kan worden ingericht. Hierover wordt gesproken met de gemeente. Op dit punt is nog weinig opvolging, dus pakken we dit verder op.

Over het groen bij de nieuwbouw op de Baandervesting hebben we ook verschillende keren overleg gehad met de gemeente (Henk Sonnenberg). Er zijn naar aanleiding van onze inbreng wat meer bomen geplant en er zijn aanpassingen gedaan om de aansluiting met de oudere nieuwbouw (aan de kant van de Nieuwehaven) fraaier te laten verlopen. We streven ernaar dat de kadewand, zoveel als mogelijk is, er gelijk uit komt te zien. Zodat de Nieuwehaven weer een belangrijke zichtlijn wordt. Over de invulling van het laatste deel van de Baandervesting (oudere nieuwbouw) werken we nauw samen met de actieve bewonersgroep aldaar. We hebben goede hoop dat dat uiteindelijk een mooi resultaat oplevert.

Jan Visser heeft zich ingezet voor de bestrating van het parkeerterrein bij de Baanstraat. Deze wordt nu aangepast en er komen grote sterren in de bestrating om de rijrichting aan te geven. De inrichting

van de Baanstraat is een afzonderlijk project; de gemeente heeft toegezegd Oud Edam erbij te betrekken.

Elektriciteitsruimtes (MSR's)

Eind 2023 zijn we geattendeerd op de komst van grote middenspanningsruimtes (MSR's) in de oude kom, oftewel het beschermd stadsgezicht.

We zijn druk in overleg met de gemeente (wethouder Kees Schilder) om te voorkomen dat deze elektriciteitsruimtes van ongeveer 2 bij 3.50 meter en 2.20 hoog (4 stuks) plompverloren in het beschermd stadsgezicht geplaatst worden, zoals door het College van B&W in overleg met Liander besloten is. We hebben veel informatie ingewonnen en voor alle 4 de centrales alternatieven voorgesteld. Ook bewoners verzetten zich hiertegen. De plaatsing is in strijd met al het beleid om de historische binnenstad van Edam te beschermen.

Stad-overig

Inrichting openbare ruimte

Op het gebied van ruimtelijke ordening in het algemeen zijn er gesprekken met bewoners en gemeente gevoerd over de inrichting van de openbare ruimte, in samenhang met verkeer. Ook over de entree van de Baandervesting en de kruising met de Baanstraat. Uitgangspunt was daarbij een situatie als de kruising van het Groenland en de Noordervesting.

Pier bij Strandbad

De aanlegsteiger van de pier bij het strandbad verkeerde in slechte staat. De strekdam had een houten bescherming, maar het hout is vergaan. Het remmingswerk is niet veilig meer. De gemeente heeft advies gevraagd aan Peter de Vries voor de renovatie.

Uitgangspunt is een zo duurzaam mogelijke vervanging en passend aan de welstandsnota. Er komen stalen buizen met een houten afwerking over de staanders. Het landhoofd wordt versterkt. Onder water wordt een damwand van staal aangelegd.

De Purmer

Zienswijzen en brieven

- In januari heeft Vereniging Oud Edam een zienswijze op Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Omgevingsvisie ingediend. De gemeente heeft ingediende zienswijzen van onder meer Oud Edam beantwoord per brief d.d. 29 maart met bijlage "Nota beantwoording zienswijzen Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Omgevingsvisie". De NRD heeft betrekking op het milieueffectonderzoek in verband met de ontwikkelingen van de Purmer. De uitkomst van het onderzoek is vastgelegd in een milieueffectrapportage (planMER).

Vervolgens is een ontwerp-omgevingsvisie (met planMER) “Samen zetten we koers” ter inzage gelegd. Oud Edam heeft hierop in juni een zienswijze ingediend. De gemeenteraad heeft de “Nota beantwoording zienswijzen omgevingsvisie” en de omgevingsvisie zelf in juli 2023 vastgesteld. Hierdoor is het voorkeursrecht in de Purmer (volgens WVG), dat op 16 september zou verlopen, verlengd.

De gemeenten Edam-Volendam, Purmerend en Waterland hebben daarnaast een “Gezamenlijke Strategische gebiedsvisie De Purmer 2035” opgesteld. Deze is in de zomer ter inzage gelegd. Ook hiervoor heeft Oud Edam een zienswijze ingediend. Na behandeling van de zienswijzen door de drie gemeenteraden (in 2024) wordt deze visie definitief vastgesteld.

- Brief aan coalitievormende partijen Provincie Noord-Holland d.d. 10 juni 2023. De voorzitter heeft deze brief opgesteld n.a.v. de oproep van de coalitievormende partijen om ideeën en wensen voor de provincie kenbaar te maken.

Publieksactie Purmer

Als publieksactie hebben wij met het oog op de provinciale verkiezingen van 15 maart een raamposter in de Stadskrant laten plaatsen, onder de titel *Weg=weg, Offer de Purmer niet op!* Daarnaast een informatief stuk van de voorzitter in diezelfde stadskrant van 20 februari geplaatst.

De Purmer - overig

Op 6 december hadden voorzitter en secretaris een onlinegesprek met Rineke Neppelenbroek van Stichting Behoud Waterland en vertegenwoordigers van de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland (NMNH). Gesproken is met voorzitter Sijas Akkerman en jurist Lex Lohman over de vraag of het mogelijk is het beoogde Industrierrein Purmer aan te laten wijzen als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en of dat externe werking heeft. Vooralsnog is er nog geen duidelijk antwoord op die vraag.

De gemeente baseert de plannen voor verplaatsing bedrijven Julianaweg naar de Purmer en de totale behoefte bedrijventerrein op basis van cijfers van het rapport van Bureau Buiten. Aan NMNH is voorgelegd of een contraexpertise over “Nut en noodzaak” door Han Olden een goed idee is. Han Olden is economisch geograaf en deskundig op dit gebied. NMNH is zeer positief over hem. Er is contact opgenomen met Han Olden en zodra de noodzaak zich aandient, schrijft hij een contra-expertise.

Oosthuizerweg – werelderfgoed terug op de kaart

Het betreft het agrarische gebied Oosthuizerweg tussen Zeevangsdijkje en N247 van 9 hectare dat grenst aan het huidige industrierrein en Purmerringvaart en dat van oudsher binnen de Stelling van Amsterdam viel.

De provincie heeft op enig moment de grens van de Stelling van Amsterdam verlegd waardoor dit gebied buiten de Stelling is komen te liggen. Het Rijk heeft dit overgenomen en dat gecommuniceerd met UNESCO. Motivatie van de Provincie was dat het bedrijventerrein al helemaal zou zijn gerealiseerd (inclusief dus het weiland in kwestie). Kaartmateriaal bewijst echter het tegendeel. Het Rijk is hierin zoals gezegd meegegaan, heeft UNESCO verzocht de grens aan te passen, hetgeen is geschied, waardoor dit stukje, in onze ogen ten onrechte, geen bescherming als werelderfgoed meer geniet.

Het bestuur van Oud Edam heeft de krachten gebundeld met Stichting Behoud Waterland en Bond Heemschut. In juli is er een sommatie gestuurd aan het Ministerie van OCW en Provincie Noord-Holland

voor herstel van de grensaanpassing van de Stelling van Amsterdam. Vervolgens hebben OCW en de provincie betrokken partijen uitgenodigd voor een gesprek op 24 oktober.

OCW en provincie erkennen dat er fouten zijn gemaakt, maar zeggen niet te weten hoe deze zijn ontstaan. Het gesprek ging verder over hoe de fout te herstellen is. OCW en provincie melden dat aanpassing bij UNESCO een proces is dat jaren kan duren. In ieder geval wordt in het komende State of Conservation Report opgenomen dat er fouten zijn gemaakt waardoor de grensaanpassing bij Edam onjuist is en dat de fout wordt gecorrigeerd bij het eerstvolgende verzoek tot aanpassing van de Stelling van Amsterdam.

OWC en de provincie zullen verkennen hoe het inundatiegebied, het Zeevangsdijkje en Purmerringvaart kunnen worden beschermd totdat deze opnieuw als werelderfgoed zijn begrensd. Begin 2024 kwam het goede nieuws dat er daadwerkelijk aan een grensherstel wordt gewerkt en dat in de tussentijd gekeken wordt of deze 9 ha tot Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) kan worden aangewezen.

Overig

- Gestart met opzetten infobord Speeltoren (initiatief Marianne Klok) en Rondelen Noordervesting (initiatief Nico Jongsma)
- Oktober: participatieavond mobiliteit/ aftrap politiek jaar. Bestuursleden Alex en Ellen hebben op 19 september de "Opening van het politieke jaar" bezocht. De bijeenkomst met raadsleden, college van B&W, ambtenaren en vertegenwoordigers van diverse organisaties was een goed initiatief van de gemeente. De spreker Geert Kloppenburg hield een inspirerend verhaal met de strekking; "denk ruim".
- Bestuurslid Alex heeft de mobiliteitsavond van de gemeente bezocht op 11 oktober.
- Bestuursleden Peter en Jan hebben input geleverd voor de Kerkenvisie. Trieneke Wubs van Kerk & Co had contact opgenomen met Oud Edam. Zij is in opdracht van de gemeente bezig met het opstellen van een Kerkenvisie.

Schenken en aankopen

- Niko Groot heeft oude koopaktes uit de 19^e eeuw gekregen van een marktkoopman (Waterlooplein). Hij wilde ze aanvankelijk voor ons kopen maar kreeg ze voor niets. Hij schenkt deze aan Oud Edam.
- In september heeft Jan Visser via Jan de Jong van Dorpsraad Warder een vijftal notariële stukken over Nieuwehaven 70 en 72 en Klein Westerbuiten ontvangen.
- Elly Turfkruier heeft van haar opa een aantal rapportboekjes en een getuigschrift van de Teekenschool uit 1930-1933 aan Oud Edam gegeven.
- John van Voorst schenkt de vereniging in maart een vijftal prenten. Drie daarvan zijn litho's van A. van der Vossen, resp. Kwakelbrug Edam, Sluis Monnickendam en Stadsgezicht Monnickendam.
- De opbrengst van de Rabo Clubsupport actie komt ten goede aan het boek *Edam, kroniek van een Zuiderzeestad*.
- Aankoop bijzondere 18^e-eeuwse pagina's die handelen over de amnestie voor Jan van Wallendal. Deze moeten nog worden bestudeerd en verwerkt tot een artikel in het blad.

Voor een volledig overzicht van de schenkingen, zie het overzicht [Schenken 2023](#)